

Lezing Peter Hofstee 20 februari 2018

Verslag Rudy de Vries

Stenen zoeken in Denemarken

Vindplaatsen en steensoorten

Peter Hofstee en zijn zwerfstenen. (zie www.huishoutsteen.nl). Peter is medewerker IJstijdenmuseum Buitenpost voor het onderdeel "Zwerfstenen".

Vergeleken met een aantal jaren geleden, zijn er steeds meer mensen die zwerfstenen zoeken aan de Deense klifkusten. Voornaamste redenen zijn het gebrek aan goede vindplaatsen in Nederland en het feit, dat vooral vanwege aansprakelijkheidswetgeving i.v.m. eventuele ongelukken, de toegang tot de weinige goede vindplaatsen die er nog zijn gewoonlijk wordt geweigerd.

Peter vertelt het verhaal van de stenenzoekers die in een

groeve gaan goudvissen en het verhaal van iemand die na een ongeluk in de groeve verhaal haalt bij de directie van de groeve.

Bovendien is het zwerfsteenaanbod in Denemarken veel groter en gevarieerder dan in Nederland.

In Denemarken is het vaak mogelijk om van een bepaalde gesteentesoort een aantal varianten te bemachtigen, waardoor de kennis omtrent een dergelijk gesteente belangrijk kan worden vergroot.

Ondanks het feit, dat er in Denemarken steeds meer wordt gezocht, ook door de Denen zelf, zijn er nog genoeg interessante stenen te vinden.

In deze presentatie toont Peter een aantal klifkusten met vooral steensoorten, die ook nu nog in voldoende mate in Denemarken zijn te vinden en hij behandelt "tegenslagen" die je kunt verwachten als je gaat zoeken.

Het verhaal van Peter voert ons langs Limfjord, Funen en Als, langs stranden bij o.a. Naesby Dale, Vadum, Gyldendal, Ny Molle en het natuurgebied bij Kas Hoved. De zwerfstenen die gevonden worden zijn zowel tijdens de Weichselien als de Salien IJstijden bij het Limfjord gedeponeerd. Het zijn voornamelijk zwerfstenen uit het Oslo-gebied. Het Limfjord was oorspronkelijk een meer en is geologisch recent pas zee geworden na een grote doorbraak. Op Funen en op Als zien we ook stenen terug die aangevoerd zijn door de Eridanos.

De Rhombenporfieren zijn ontstaan in lavastromen. Er worden zo'n 40 hoofdtypen onderscheiden. Peter laat ons een grote verscheidenheid zien, afkomstig uit Vestfold en uit Kolsas, dus uit de buurt van Oslo. Peter wijst ons op het eilandje Livo waar waarschijnlijk mooie stenen te vinden zijn.

Rhombenporfier type RP1

Rhombenporfier met korrelige matrix

Een nader onderscheid wordt gemaakt in Amygdale en Fluïdale (eerstelingen liggen in één richting).

Porfiriske Oslobasalt

Ekeriet

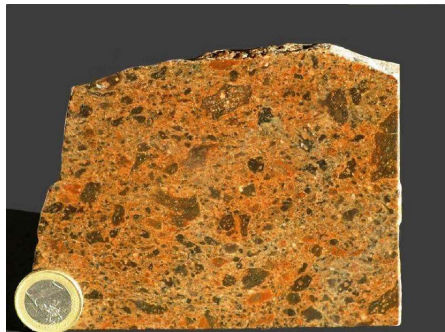
Lardaliet

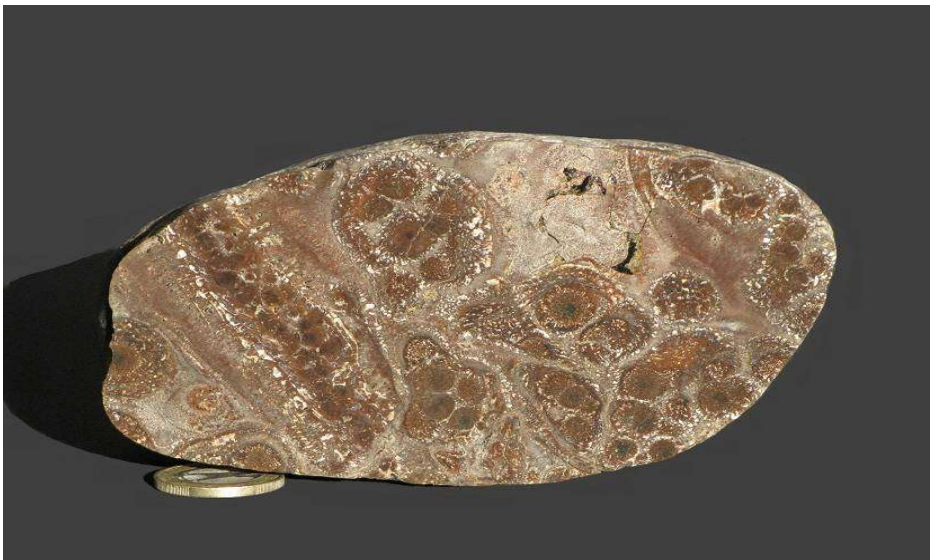
Larvikiet

Siljangeriet

Vulkaniet

Pisoliet (Ertebolle), een fraaie steen gevormd door vulkanische as en waterdruppels.

Vervolgens laat Peter ons het natuurgebied Kas Hoved zien, westelijk van Skive. Zwerfstenen, bos, kliffen, grafheuvels en voor de liefhebber forel.

Ten Noorden van Odense, noordelijk van Agernæs ligt ook een interessant zoekgebied 'Flyvesandet'. Ook hier zijn over vele km's zwerfstenen te vinden. Maar ook zandstenen met levenssporen, zoals

Monocraterion

Skolithos

Diplocraterion / U-vormig wormhol met verzakking tussen de 2 gaten.

Tot slot behandelde Peter de Moler, de 54 miljoen jaar oude neerslag van kiezelalgen, diatomeeën en klei tot wel 60 mtr dikke lagen, zoals bijvoorbeeld op het eiland Fur, maar ook op Vadum strand. Maar ook liet Peter aan de hand van beelden de invloed van waterstromen en vorst/dooi op de geologie zien.

Aanbevolen websites: [Zwerfsteenweb](#) en [Huishoutsteen](#) en *fossilid*.